

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता — क्रम पाठः

चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः

परिषेचनसंस्काराभिधानं

ॐ नमः परमात्मने । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ

अश्मन्नूर्जम् । ऊर्जम् पर्वते । पर्वते शिश्रियाणाम् । शिश्रियाणाँवाते । वाते पर्जन्ये । पर्जन्ये
वरुणस्य । वरुणस्य शुष्मे । शुष्म इति शुष्मे ॥ अद्भ्य ओषधीभ्यः । अद्भ्य इत्यत—भ्यः ।
ओषधीभ्यो वनस्पतिभ्यः । ओषधीभ्य इत्योषधि—भ्यः । वनस्पतिभ्योऽधि । वनस्पतिभ्य इति
वनस्पति—भ्यः । अधि सम्भृताम् । सम्भृताम् ताम् । सम्भृतामिति सं—भृताम् । ताम् नः । न
इषम् । इषमूर्जम् । ऊर्जम् धत्त । धत्त मरुतः । मरुतः स्ररराणाः । स्ररराणा इति सम्—
रराणाः ॥ अश्मङ्स्ते । ते ख्षुत । ख्षुदमुम् । अमुम् ते । ते शुक् । शुक्च्छतु । ऋच्छतु यम् ।
यम् द्विष्मः । द्विष्म इति द्विष्मः ॥ समुद्रस्य त्वा । त्वाऽवाकया । अवाकयाऽग्ने । अग्ने परि । परि
व्ययामसि । व्ययामसीति व्ययामसि ॥ पावको अस्मभ्यम् । अस्मभ्यं शिवः । अस्मभ्यमि-
त्यस्म—भ्यम् । शिवो भव । भवेति भव ॥ हिमस्य त्वा । त्वा जरायुणा । जरायुणाऽग्ने । अग्ने परि ।
परि व्ययामसि । व्ययामसीति व्ययामसि ॥ पावको अस्मभ्यम् । अस्मभ्यं शिवः । अस्म-
भ्यमित्यस्म—भ्यम् । शिवो भव । भवेति भव ॥ उप ज्मन्न । ॥ [१] ॥ ज्मन्नप । उप वेतसे ।
वेतसेऽवत्तरम् । अवत्तरम् नदीषु । अवत्तरमित्यवत्—तरम् । नदीष्वा । एत्या ॥ अग्ने पित्तम् ।
पित्तमपाम् । अपामसि । असीत्यसि ॥ मण्डूकि ताभिः । ताभिरा । आ गहि । गहि सा । सेमम् ।
इमम् नः । नो यज्ञम् । यज्ञमिति यज्ञम् ॥ पावकवर्णं शिवम् । पावकवर्णमिति पावक—वर्णम् ।
शिवम् कृधि । कृधीति कृधि ॥ पावक आ । आ चितयन्त्या । चितयन्त्या कृपा । कृपेति कृपा ॥

ख्वामन॑ रुरु॒चे । रुरु॒च उ॒षसः॑ । उ॒षसो॑ न । न भानु॑ना । भानु॑नेति॑ भानु॑ना ॥ तूर्वन॑ न । न याम॑न्न ।
याम॑न्नेत॑शस्य । एत॑शस्य॒ नु । नूरणे॑ । रण॒ आ । आ यः । यो घृ॑णे । घृ॒ण इति॑ घृ॒णे ॥ न त॑तृषा॒णः ।
त॒तृषा॒णो अ॒जरः॑ । अ॒जर॒ इत्य॒जरः॑ ॥ अग्ने॑ पावक । पा॒वक॒ रोचिषा॑ । रोचिषा॑ म॒न्द्रया॑ । म॒न्द्रया॑
देव । दे॒व जिह्वा॑ । जिह्वा॑येति॑ जिह्वा॑ ॥ आ दे॒वान् । दे॒वान्व॑ख्विषि । ॥ [२] ॥ व॒ख्विषि॑ यख्विषि॑ ।
यख्विषि॑ च । चेति॑ च ॥ स नः॑ । नः पा॒वक॒ । पा॒वक॒ दी॒दिवः॑ । दी॒दिवोऽग्ने॑ । अग्ने॑ दे॒वान् । दे॒वाꣳ
इह । इहा । आ वह॑ । व॒हेति॑ वह ॥ उप॑ य॒ज्ञम् । य॒ज्ञꣳ ह॒विः । ह॒विश्च॑ । च नः॑ । न इति॑ नः ॥ अ॒पा-
मि॒दम् । इ॒दम् न्य॒यन॑म् । न्य॒यनꣳ स॒मुद्र॑स्य । न्य॒यन॑मिति॑ नि—अ॒यन॑म् । स॒मुद्र॑स्य नि॒वेशन॑म् ।
नि॒वेशन॑मिति॑ नि—वे॒शनम् ॥ अ॒न्यम् ते॑ । ते अ॒स्मत् । अ॒स्मत् त॑पन्तु । त॒पन्तु हे॒तयः॑ । हे॒तयः॑
पा॒वकः॑ । पा॒वको अ॒स्मभ्य॑म् । अ॒स्मभ्यꣳ शि॒वः । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म—भ्य॑म् । शि॒वो भ॑व । भ॒वेति॑
भव ॥ नम॑स्ते । ते ह॒रसे॑ । ह॒रसे॑ शोचिषे॑ । शोचिषे॑ नमः॑ । नम॑स्ते । ते अ॒स्तु । अ॒स्त्व॒र्चिषे॑ । अ॒र्चिष॑
इत्य॒र्चिषे॑ ॥ अ॒न्यम् ते॑ । ते अ॒स्मत् । अ॒स्मत् त॑पन्तु । त॒पन्तु हे॒तयः॑ । हे॒तयः॑ पा॒वकः॑ । पा॒वको
अ॒स्मभ्य॑म् । अ॒स्मभ्यꣳ शि॒वः । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म—भ्य॑म् । शि॒वो भ॑व । भ॒वेति॑ भव ॥ नृष॑दे वट् ।
नृष॑द इति॑ नृ—सदे॑ । वड॑प्सुषदे॑ । ॥ [३] ॥ अ॒प्सुष॑दे वट् । अ॒प्सुष॑द इत्य॒प्सु—सदे॑ । वड्
व॒नस॑दे॑ । व॒नस॑दे वट् । व॒नस॑द इति॑ व॒न—सदे॑ । वड् ब॒र्हिष॑दे॑ । ब॒र्हिष॑दे वट् । ब॒र्हिष॑द इति॑
ब॒र्हि—सदे॑ । वट्थ॑ सु॒व॒र्विदे॑ । सु॒व॒र्विदे॑ वट् । सु॒व॒र्विदे॑ इति॑ सु॒वः—विदे॑ । वडि॑ति वट् ॥ ये दे॒वाः ।
दे॒वा दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑य्य॒ज्ञियाः॑ । य॒ज्ञिया॑ य॒ज्ञिया॑नाम् । य॒ज्ञिया॑नाꣳ स॒व्व॒थ्स॒रीणा॑म् । स॒व्व॒थ्स॒-
री॒णमु॑प । स॒व्व॒थ्स॒रीणा॑मिति॑ सं—व॒थ्स॒रीणा॑म् । उप॑ भा॒गम् । भा॒गमा॑सते । आस॑त॒ इत्या॑सते ॥
अ॒हुता॑दौ ह॒विषः॑ । अ॒हुता॑द इत्य॒हुत—अ॒दः । ह॒विषो॑ य॒ज्ञे । य॒ज्ञे अ॒स्मिन्न॑ । अ॒स्मिन्थ॑ स्व॒यम् ।
स्व॒यम् जु॒हुद॑ध्वम् । जु॒हुद॑ध्वम् मधु॑नः । मधु॑नो घृ॒तस्य॑ । घृ॒तस्येति॑ घृ॒तस्य॑ ॥ ये दे॒वाः । दे॒वा
दे॒वेषु॑ । दे॒वेष्व॑धि । अधि॑ दे॒वत्व॑म् । दे॒वत्व॑माय॑न्न । दे॒वत्व॑मिति॑ दे॒व—त्वम् । आ॒य॒नूये॑ । ये ब्र॒ह्म॑णः ।
ब्र॒ह्म॑णः पु॒रेता॑रः । पु॒र॒एता॑रौ अ॒स्य । पु॒र॒एता॑र इति॑ पु॒रः—ए॒ता॑रः । अ॒स्येत्य॑स्य ॥ येभ्यो॑ न ।
न॒र्ते । ऋ॒ते प॑र्वते । प॑र्वते धाम॑ । धाम॑ किम् । किम् च॒न । च॒न न । न ते । ते दि॒वः । दि॒वो न । न
पृ॒थि॒व्याः । पृ॒थि॒व्या अधि॑ । अधि॑ स्तु॒षु । स्तु॒ष्विति॑ स्तु॒षु ॥ प्रा॒णदा॑ अपा॒नदाः॑ । प्रा॒णदा॑ इति॑ प्रा॒ण—
दाः । ॥ [४] ॥ अ॒पा॒नदा॑ व्या॒नदाः॑ । अ॒पा॒नदा॑ इत्य॒पान॑—दाः । व्या॒नदा॑श्च॒ख्बुर्दाः॑ । व्या॒नदा॑

इति व्यान—दाः । च॒रुषु॒र्दा व॒र्चो॒दाः । च॒रुषु॒र्दा इति च॒रुषुः—दाः । व॒र्चो॒दा व॒रिवो॒दाः । व॒र्चो॒दा
इति व॒र्चः—दाः । व॒रिवो॒दा इति व॒रिवः—दाः ॥ अ॒न्यम् ते॑ । ते अ॒स्मत् । अ॒स्मत् त॑पन्तु । त॒पन्तु
हेत॑यः । हे॒तयः पा॒वकः । पा॒वको अ॒स्मभ्य॑म् । अ॒स्मभ्य॑श्च शि॒वः । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म—भ्य॑म् ।
शि॒वो भ॑व । भ॒वेति॑ भव ॥ अ॒ग्निस्ति॒ग्मेन॑ । ति॒ग्मेन॑ शोचिषा॑ । शोचिषा॑ यश्स॑त् । यश्स॑द् विश्व॑म् ।
विश्व॑म् नि । न्य॒त्रिण॑म् । अ॒त्रिण॑मित्य॒त्रिण॑म् ॥ अ॒ग्निर् नः॑ । नो व॒श्स॑ते । व॒श्स॑ते र॒यिम् । र॒यि-
मिति॑ र॒यिम् ॥ सै॒ना । ए॒नाऽनी॑केन । अनी॑केन सुवि॒दत्रः॑ । सुवि॒दत्रो॑ अ॒स्मे । सुवि॒दत्र इति॑ सु—
वि॒दत्रः॑ । अ॒स्मे य॑ष्टा । अ॒स्मे इत्य॒स्मे । य॑ष्टा दे॒वान् । दे॒वाश्च॑ आ॒र्यजि॑ष्ठः । आ॒र्यजि॑ष्ठः स्व॒स्ति ।
आ॒र्यजि॑ष्ठ इत्या—य॒जिष्ठः॑ । स्व॒स्तीति॑ स्व॒स्ति ॥ अ॒द॒व्यो गो॑पाः । गो॒पा उ॒त । गो॒पा इति॑ गो—
पाः । उ॒त नः॑ । नः प॒र॒स्याः । प॒र॒स्या अ॒ग्ने॑ । प॒र॒स्या इति॑ प॒रः—पाः । अ॒ग्ने॑ द्यु॒मत् । द्यु॒मदु॒त ।
द्यु॒मदिति॑ द्यु—मत् । उ॒त रे॒वत् । रे॒वद् दि॒दीहि॑ । दि॒दीहीति॑ दि॒दीहि॑ ॥ ॥ [५] ॥

(उप देवान् वट् प्राणदा श्रतुश्चत्वारिंशच्च)

॥ १ ॥

य इ॒मा । इ॒मा विश्वा॑ । विश्वा॑ भुव॒नानि॑ । भुव॒नानि॑ जुह॒त । जुह॒दृषिः॑ । ऋ॒षिरु॒होता॑ । होता॑
निष॒साद॑ । निष॒सादा॑ पि॒ता । निष॒सादेति॑ नि—स॒साद॑ । पि॒ता नः॑ । न इति॑ नः ॥ स आ॒शिषा॑ ।
आ॒शिषा॑ द्रवि॑णम् । आ॒शिषेत्या॑—शिषा॑ । द्रवि॑णमिच्छ॒मानः॑ । इच्छ॒मानः॑ प॒रम॑च्छदः । प॒रम॑-
च्छदो॒ वरे॑ । प॒रम॑च्छद इति॑ प॒रम॑—छदः । व॒र आ॑ । आ वि॒वेश । वि॒वेशेति॑ वि॒वेश ॥ विश्व॑कर्मा
मन॑सा । विश्व॑कर्मेति॑ विश्व—कर्मा॑ । मन॑सा यत् । यद् विहा॑याः । विहा॑या धा॒ता । विहा॑या इति॑
वि—हा॒याः । धा॒ता वि॒धाता॑ । वि॒धाता॑ प॒रमा॑ । वि॒धातेति॑ वि—धा॒ता । प॒रमो॑त । उ॒त स॒न्दृक् ।
स॒न्दृगिति॑ स॒म्—दृक् ॥ तेषा॑मि॒ष्टानि॑ । इ॒ष्टानि॑ स॒म् । स॒मिषा॑ । इ॒षा म॑दन्ति । म॒दन्ति॑ यत्र ।
यत्र स॒प्त॒रूषी॑न् । स॒प्त॒रूषी॑न् प॒रः । स॒प्त॒रूषी॑निति॑ स॒प्त—ऋ॒षीन् । प॒र ए॒कम् । ए॒कमा॒हुः । आ॒हुरि॑-
त्या॒हुः ॥ यो नः॑ । नः पि॒ता । पि॒ता ज॑निता । ज॒निता॑ यः । यो वि॒धाता॑ । वि॒धाता॑ यः । वि॒धा-
तेति॑ वि—धा॒ता । यो नः॑ । नः स॒तः । स॒तो अ॒भि । अ॒भ्या । आ स॑त् । स॒ज् ज॒जान॑ । ज॒जानेति॑
ज॒जान॑ ॥ ॥ [६] ॥ यो दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑म् ना॒मधाः॑ । ना॒मधा॑ ए॒कः । ना॒मधा॑ इति॑ ना॒म—
धाः । ए॒क ए॒व । ए॒व तम् । तश्च॑ स॒म्प्र॒श्जम् । स॒म्प्र॒श्जम् भुव॑ना । स॒म्प्र॒श्जमिति॑ स॒म्—प्र॒श्जम् ।

भुवना यन्ति । यन्त्यन्या । अन्येत्यन्या ॥ त आ । आऽयजन्त । अयजन्त द्रविणम् । द्रविणं
सम् । समस्मै । अस्मा ऋषयः । ऋषयः पूर्वे । पूर्वे जरितारः । जरितारो न । न भूना । भूनेति
भूना ॥ असूर्ता सूर्ता । सूर्ता रजसः । रजसो विमाने । विमाने ये । विमान इति विमाने । ये
भूतानि । भूतानि समकृण्वन्न । समकृण्वन्निमानि । समकृण्वन्निति सम्—अकृण्वन्न । इमानी-
तीमानि ॥ न तम् । तच्चिदाथ । विदाथ यः । य इदम् । इदम् जजान । जजानान्यत् । अन्यद्
युष्माकम् । युष्माकमन्तरम् । अन्तरम् भवाति । भवातीति भवाति ॥ नीहारेण प्रावृताः । प्रावृता
जल्प्या । जल्प्या च । चासुतृपः । असुतृप उक्थशासः । असुतृप इत्यसु—तृपः । उक्थशास-
श्चरन्ति । उक्थशास इत्युक्थ—शासः । चरन्तीति चरन्ति ॥ परो दिवा । दिवा परः । पर एना ।
एना पृथिव्या । ॥ [७] ॥ पृथिव्या परः । परो देवेभिः । देवेभिरसुरैः । असुरैर्गुहा । गुहा यत् ।
यदिति यत् ॥ कः स्वित् । स्विद् गर्भम् । गर्भम् प्रथमम् । प्रथमम् ददधे । ददध आपः । आपो
यत्र । यत्र देवाः । देवाः समगच्छन्त । समगच्छन्त विश्वे । समगच्छन्तेति सम्—अगच्छन्त ।
विश्व इति विश्वे ॥ तमित् । इद् गर्भम् । गर्भम् प्रथमम् । प्रथमम् ददधे । ददध आपः । आपो
यत्र । यत्र देवाः । देवाः समगच्छन्त । समगच्छन्त विश्वे । समगच्छन्तेति सम्—अगच्छन्त ।
विश्व इति विश्वे ॥ अजस्य नाभौ । नाभावधि । अब्रूयेकम् । एकमर्पितम् । अर्पितय्यस्मिन्न ।
यस्मिन्निदम् । इद्विश्वम् । विश्वम् भुवनम् । भुवनमधि । अधि श्रितम् । श्रितमिति श्रितम् ॥
विश्वकर्मा हि । विश्वकर्मेति विश्व—कर्मा । ह्यजनिष्ट । अजनिष्ट देवः । देव आत् । आदित् । इद्
गन्धर्वः । गन्धर्वो अभवत् । अभवद् द्वितीयः । द्वितीय इति द्वितीयः ॥ तृतीयः पिता । पिता
जनिता । जनिताौषधीनाम् । ओषधीनामपाम् । ॥ [८] ॥ अपाम् गर्भम् । गर्भच्चि । व्यदधात् ।
अदधात् पुरुत्रा । पुरुत्रेति पुरु—त्रा ॥ चरषुषः पिता । पिता मनसा । मनसा हि । हि धीरः ।
धीरो घृतम् । घृतमेने । एने अजनत् । एने इत्येने । अजनन् नन्नमाने । नन्नमाने इति नन्नमाने ॥
यदेत् । इदन्ताः । अन्ता अददृहन्त । अददृहन्त पूर्वे । पूर्वं आत् । आदित् । इद् द्यावापृ-
थिवी । द्यावापृथिवी अप्रथेताम् । द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी । अप्रथेतामित्यप्रथेताम् ॥
विश्वतश्चरषुरुत् । विश्वतश्चरषुरिति विश्वतः—चरषुः । उत विश्वतोमुखः । विश्वतोमुखो विश्व-
तोहस्तः । विश्वतोमुख इति विश्वतः—मुखः । विश्वतोहस्त उत । विश्वतोहस्त इति विश्वतः—

हस्तः । उत विश्वतस्पात् । विश्वतस्पादिति विश्वतः—पात् ॥ सम् बाहुभ्याम् । बाहुभ्याम् नमति ।
 बाहुभ्यामिति बाहु—भ्याम् । नमति सम् । सम् पतत्रैः । पतत्रैर् द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी
 जनयन्न । द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी । जनयन् देवः । देव एकः । एक इत्येकः ॥ किं
 स्वित् । स्विदासीत् । आसीदधिष्ठानम् । अधिष्ठानमारम्भणम् । अधिष्ठानमित्यधि—स्थानम् ।
 आरम्भणम् कतमत । आरम्भणमित्या—रम्भणम् । कतमथ स्वित् । स्वित् किम् । किमासीत् ।
 आसीदित्यासीत् ॥ यदीभूमिम् । भूमिम् जनयन्न । जनयन् विश्वकर्मा ॥ [९] ॥ विश्वकर्मा
 वि । विश्वकर्मेति विश्व—कर्मा । वि द्याम् । द्यामौर्णोत् । और्णोन् महिना । महिना विश्वचरुषाः ।
 विश्वचरुषा इति विश्व—चरुषाः ॥ किं स्वित् । स्विद् वनम् । वनम् कः । क उ । उ सः । स
 वृषः । वृष आसीत् । आसीद् यतः । यतो द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी निष्टतर्षुः । द्यावापृ-
 थिवी इति द्यावा—पृथिवी । निष्टतर्षुरिति निः—ततर्षुः ॥ मनीषिणो मनसा । मनसा पृच्छत ।
 पृच्छतेत् । इदु । उ तत् । तद् यत् । यदद्भ्यतिष्ठत् । अद्भ्यतिष्ठद् भुवनानि । अद्भ्यतिष्ठदित्यद्भि-
 अतिष्ठत् । भुवनानि धारयन्न । धारयन्निति धारयन्न ॥ या ते । ते धामानि । धामानि परमाणि ।
 परमाणि या । याऽवमा । अवमा या । या मद्भ्यमा । मद्भ्यमा विश्वकर्मन् । विश्वकर्मन्नुत । विश्व-
 कर्मन्निति विश्व—कर्मन् । उतेमा । इमेतीमा ॥ शिखा सखिभ्यः । सखिभ्यो हविषि । सखिभ्य
 इति सखि—भ्यः । हविषि स्वधावः । स्वधावः स्वयम् । स्वधाव इति स्वधा—वः । स्वयय्यजस्व ।
 यजस्व तनुवम् । तनुवम् जुषाणः । जुषाण इति जुषाणः ॥ वाचस्पतिम् । पतिर्विश्वकर्माणम् ।
 विश्वकर्माणमूतये । विश्वकर्माणमिति विश्व—कर्माणम् । उतये मनोयुजम् ॥ [१०] ॥ मनो-
 युजव्वाजे । मनोयुजमिति मनः—युजम् । वाजे अद्य । अद्या हुवेम । हुवेमेति हुवेम ॥ स नः । नो
 नेदिष्ठा । नेदिष्ठा हवनानि । हवनानि जोषते । जोषते विश्वशम्भूः । विश्वशम्भूरवसे । विश्वशम्भू-
 रिति विश्व—शम्भूः । अवसे साधुकर्मा । साधुकर्मेति साधु—कर्मा ॥ विश्वकर्मन् हविषा । विश्वक-
 र्मन्निति विश्व—कर्मन् । हविषा वावृधानः । वावृधानः स्वयम् । स्वयय्यजस्व । यजस्व तनुवम् ।
 तनुवम् जुषाणः । जुषाण इति जुषाणः ॥ मुह्यन्त्वन्ये । अन्ये अभितः । अभितः सपत्नाः । सपत्ना
 इह । इहास्माकम् । अस्माकम् मघवा । मघवा सूरिः । मघवेति मघ—वा । सूरिरस्तु । अस्त्वि-
 त्यस्तु ॥ विश्वकर्मन् हविषा । विश्वकर्मन्निति विश्व—कर्मन् । हविषा वर्द्धनेन । वर्द्धनेन त्रतारम् ।

त्रा॒तार॒मिन्द्र॑म् । इन्द्र॑म॒कृ॒णोः । अ॒कृ॒णो॒रव॒द्ध्यम् । अ॒व॒द्ध्यमि॒त्यव॒द्ध्यम् ॥ तस्मै॑ वि॒शः । वि॒शः
सम् । सम॑नमन्त । अ॒नम॑न्त॒ पूर्वीः । पूर्वी॑र॒यम् । अ॒यमु॒ग्रः । उ॒ग्रो वि॒हव्यः । वि॒हव्यो॑ यथा॑ ।
वि॒हव्य॑ इति वि—ह॒व्यः । यथाऽस॑त् । अ॒सदि॒त्यस॑त् ॥ स॒मु॒द्राय॑ व॒युना॑य । व॒युना॑य॒ सिन्धू॑नाम् ।
सिन्धू॑नाम् प॒तये॑ । प॒तये॑ नमः । नम॑ इति नमः ॥ न॒दीना॑ꣳ सर्वा॑साम् । सर्वा॑साम् पि॒त्रे । पि॒त्रे
जुहु॑त । जुहु॑ता वि॒श्वक॑र्मणे । वि॒श्वक॑र्मणे वि॒श्वः । वि॒श्वक॑र्मण इति वि॒श्व—क॑र्मणे । वि॒श्वाऽह॑ ।
अ॒हाऽम॑र्त्यम् । अ॒मर्त्य॑ꣳ ह॒विः । ह॒विरि॑ति ह॒विः ॥ ॥ [११] ॥

(ज॒जानै॑ नौ ष॒धीनां॑ भूमिं ज॒नय॑न्नू॒तये॑ नमो नव॑ च)

॥ २ ॥

★

उदे॑नम् । ए॒नमु॒त्तरा॑म् । उ॒त्तरा॑म् न॒य । उ॒त्तरा॑मि॒त्युत्—तरा॑म् । न॒याग्ने॑ । अ॒ग्ने घृ॑तेन । घृ॒ते-
ना॒हुत॑ । आ॒हुते॒त्या—हु॑त ॥ रा॒यस्पो॑षेण । पो॒षेण॑ सम् । सꣳ सृ॒ज । सृ॒ज प्र॒जया॑ । प्र॒जया॑ च ।
प्र॒जये॑ति प्र—ज॒या । च ध॑नेन । ध॒नेन॑ च । चेति॑ च ॥ इ॒न्द्रे॒मम् । इ॒मम् प्र॑तराम् । प्र॒तरा॑म् कृ॒धि ।
प्र॒तरा॑मि॒ति प्र—तरा॑म् । कृ॒धि सृ॒जा॒ताना॑म् । सृ॒जा॒ताना॑म॒सत् । सृ॒जा॒ताना॑मि॒ति स—जा॒ताना॑म् ।
अ॒सद् व॒शी । व॒शीति॑ व॒शी ॥ स॒मे॒नम् । ए॒नव्व॑र्चसा । व॒र्चसा॑ सृ॒ज । सृ॒ज दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यो॑
भा॒ग॒धाः । भा॒ग॒धा अ॑सत् । भा॒ग॒धा इति॑ भा॒ग—धाः । अ॒सदि॒त्यस॑त् ॥ य॒स्य॑ कु॒र्मः । कु॒र्मो ह॒विः ।
ह॒विर् गृ॑हे । गृ॒हे त॑म् । त॒मग्ने॑ । अ॒ग्ने व॒र्द्धय॑ । व॒र्द्धया॑ त्वम् । त्वमि॒ति त्वम् ॥ तस्मै॑ दे॒वाः । दे॒वा
अधि॑ । अधि॑ ब्र॒वन्न॑ । ब्र॒वन्न॑यम् । अ॒यम् च । च ब्र॒ह्म॑णः । ब्र॒ह्म॑ण॒स्पतिः॑ । प॒तिरि॑ति प॒तिः ॥ उ॒दु ।
उ॒ त्वा । त्वा वि॒श्वे॑ । वि॒श्वे दे॒वाः । दे॒वा अ॒ग्ने ॥ ॥ [१२] ॥ अ॒ग्ने भ॑रन्तु । भ॑रन्तु चि॒त्तिभिः॑ ।
चि॒त्तिभि॑रि॒ति चि॒त्ति—भिः॑ ॥ स नः॑ । नो भ॒व । भ॒व शि॒वत॑मः । शि॒वत॑मः सु॒प्रती॑कः । शि॒वत॑म
इति॑ शि॒व—त॑मः । सु॒प्रती॑को वि॒भा॒वसुः॑ । सु॒प्रती॑क इति॑ सु—प्रती॑कः । वि॒भा॒वसु॑रि॒ति वि॒भा—
वसुः॑ ॥ पञ्च दि॒शः । दि॒शो दै॒वीः । दै॒वीर् य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम॑वन्तु । अ॒वन्तु॑ दे॒वीः । दे॒वीर॑प । अ॒पा-
म॑तिम् । अ॒म॑तिम् दु॒र्म॑तिम् । दु॒र्म॑तिम् बा॒धमा॑नाः । दु॒र्म॑तिमि॒ति दुः—म॑तिम् । बा॒धमा॑ना इति॑
बा॒धमा॑नाः ॥ रा॒यस्पो॑षे । पो॒षे य॒ज्ञप॑तिम् । य॒ज्ञप॑तिमा॒भज॑न्तीः । य॒ज्ञप॑तिमि॒ति य॒ज्ञ—प॑तिम् ।
आ॒भज॑न्ती॒रित्या॑—भज॑न्तीः ॥ रा॒यस्पो॑षे । पो॒षे अधि॑ । अधि॑ य॒ज्ञः । य॒ज्ञो अ॑स्थात् । अ॒स्थाथ्
समि॑द्धे । समि॑द्धे अ॒ग्नौ । समि॑द्ध इति॑ सम्—इ॒द्धे । अ॒ग्नाव॑धि । अधि॑ मा॒महा॑नः । मा॒महा॑न इति॑

मामहानः ॥ उक्थपत्र ईड्यः । उक्थपत्र इत्युक्थ—पत्रः । ईड्यो गृभीतः । गृभीतस्तप्तम् । तप्तम्
घर्मम् । घर्मम् परिगृह्य । परिगृह्यायजन्त । परिगृह्येति परि—गृह्य । अयजन्तेत्ययजन्त ॥ ऊर्जा
यत् । यद् यज्ञम् । यज्ञमशमन्त । अशमन्त देवाः । देवा दैव्याय । दैव्याय धर्त्रे । धर्त्रे जोष्टे ।
जोष्ट इति जोष्टे ॥ देवश्रीः श्रीमणाः । देवश्रीरिति देव—श्रीः । श्रीमणाः शतपयाः । श्रीमणा इति
श्री—मनाः । शतपयाः परिगृह्य । शतपया इति शत—पयाः । ॥ [१३] ॥ परिगृह्य देवाः ।
परिगृह्येति परि—गृह्य । देवा यज्ञम् । यज्ञमायन्न । आयन्नित्यायन्न ॥ सूर्यरश्मिरुहरिकेशः । सूर्य-
रश्मिरिति सूर्य—रश्मिः । हरिकेशः पुरस्तात् । हरिकेश इति हरि—केशः । पुरस्तात् सविता ।
सविता ज्योतिः । ज्योतिरुत् । उदयान् । अयाꣳ अजस्रम् । अजस्रमित्यजस्रम् ॥ तस्य पूषा ।
पूषा प्रसवम् । प्रसवय्याति । प्रसवमिति प्र—सवम् । याति देवः । देवः सम्पश्यन्न । सम्पश्यन्
विश्वा । सम्पश्यन्निति सम्—पश्यन्न । विश्वा भुवनानि । भुवनानि गोपाः । गोपा इति गो—पाः ॥
देवा देवेभ्यः । देवेभ्यो अदध्वर्यन्तः । अदध्वर्यन्तो अस्थुः । अस्थुर् वीतम् । वीतꣳ शमित्रे ।
शमित्रे शमिता । शमिता यजद्ध्यै । यजद्ध्या इति यजद्ध्यै ॥ तुरीयो यज्ञः । यज्ञो यत्र । यत्र
हव्यम् । हव्यमेति । एति ततः । ततः पावकाः । पावका आशिषः । आशिषो नः । आशिष
इत्या—शिषः । नो जुषन्ताम् । जुषन्तामिति जुषन्ताम् ॥ विमान एषः । विमान इति वि—मानः ।
एष दिवः । दिवो मद्ध्ये । मद्ध्ये आस्ते । आस्त आपप्रिवान् । आपप्रिवान् रोदसी । आपप्रिवा-
नित्या—पप्रिवान् । रोदसी अन्तरिख्वम् । रोदसी इति रोदसी । अन्तरिख्वमित्यन्तरिख्वम् ॥
स विश्वार्चीः । विश्वार्चीरभि । अभि चष्टे । ॥ [१४] ॥ चष्टे घृताचीः । घृताचीरन्तरा । अन्तरा
पूर्वम् । पूर्वमपरम् । अपरम् च । च केतुम् । केतुमिति केतुम् ॥ उरूषा समुद्रः । समुद्रो अरुणः ।
अरुणः सुपर्णः । सुपर्णः पूर्वस्य । सुपर्ण इति सु—पर्णः । पूर्वस्य योनिम् । योनिम् पितुः ।
पितुरा । आ विवेश । विवेशेति विवेश ॥ मद्ध्ये दिवः । दिवो निहितः । निहितः पृश्निः । निहित
इति नि—हितः । पृश्निरश्मा । अश्मा वि । वि चक्रमे । चक्रमे रजसः । रजसः पाति । पात्यन्तौ ।
अन्तावित्यन्तौ ॥ इन्द्रवैश्वाः । विश्वा अवीवृधन् । अवीवृधन्त् समुद्रव्यचसम् । समुद्रव्यचस-
ङ्गिरः । समुद्रव्यचसमिति समुद्र—व्यचसम् । गिर इति गिरः ॥ रथीतमꣳ रथीनाम् । रथीत-
ममिति रथि—तम् । रथीनाव्वाजानाम् । वाजानाꣳ सत्पतिम् । सत्पतिम् पतिम् । सत्पतिमिति

सत्—पतिम्। पतिमिति पतिम्॥ सुम्रहर् यज्ञः। सुम्रहरिति सुम्र—हः। यज्ञो देवान्। देवाः
 आ। आ च। च वरुषत्। वरुषद् यरुषत्। यरुषदग्निः। अग्निर् देवः। देवो देवान्। देवाः
 आ। आ च। च वरुषत्। वरुषदिति वरुषत्॥ वाजस्य मा। मा प्रसवेन। प्रसवेनोद्ग्राभेण।
 प्रसवेनेति प्र—सवेन। उद्ग्राभेणोत्। उद्ग्राभेणेत्युत्—ग्राभेण। उदग्रभीत्। अग्रभीदित्यग्रभीत्॥
 अथा सपत्नान्। सपत्नाः इन्द्रः। इन्द्रो मे। मे निग्राभेण। निग्राभेणाधरान्। निग्राभेणेति नि—
 ग्राभेण। अधराः अकः। अकरित्यकः॥ उद्ग्राभम् च। उद्ग्राभमित्युत्—ग्राभम्। च निग्राभम्।
 निग्राभम् च। निग्राभमिति नि—ग्राभम्। च ब्रह्म। ब्रह्म देवाः। देवा अवीवृधन्। अवीवृध-
 न्नित्यवीवृधन्॥ अथा सपत्नान्। सपत्नानिन्द्राग्नी। इन्द्राग्नी मे। इन्द्राग्नी इतीन्द्र—अग्नी। मे
 विषूचीनान्। विषूचीनान्निवि। व्यस्यताम्। अस्यतामित्यस्यताम्॥ ॥ [१५] ॥

(देवाः शतपत्या अभि वाजस्य षड्विंशतिश्च)

॥ ३ ॥

★

आशुः शिशानः। शिशानो वृषभः। वृषभो न। न युद्धम्। युद्धो घनाघनः। घना-
 घनः रूषोभेणः। रूषोभेणश्चरूषणीनाम्। चरूषणीनामिति चरूषणीनाम्॥ सङ्क्रन्दनोऽनि-
 मिषः। सङ्क्रन्दन इति सम्—क्रन्दनः। अनिमिष एकवीरः। अनिमिष इत्यनि—मिषः। एक-
 वीरः शतम्। एकवीर इत्येक—वीरः। शतः सेनाः। सेना अजयत्। अजयत् साकम्। साक-
 मिन्द्रः। इन्द्र इतीन्द्रः॥ सङ्क्रन्दनेनानिमिषेण। सङ्क्रन्दनेनेति सं—क्रन्दनेन। अनिमिषेण
 जिष्णुना। अनिमिषेणेत्यनि—मिषेण। जिष्णुना युत्कारेण। युत्कारेण दुश्च्यवनेन। युत्कारेणेति
 युत्—कारेण। दुश्च्यवनेन धृष्णुना। दुश्च्यवनेनेति दुः—च्यवनेन। धृष्णुनेति धृष्णुना॥ तदि-
 न्द्रेण। इन्द्रेण जयत्। जयत् तत्। तत् सहद्वयम्। सहद्वय्युधः। युधो नरः। नर इषुहस्तेन।
 इषुहस्तेन वृष्णा। इषुहस्तेनेतीषु—हस्तेन। वृष्णेति वृष्णा॥ स इषुहस्तैः। इषुहस्तैः सः। इषुह-
 स्तैरितीषु—हस्तैः। स निषङ्गिभिः। निषङ्गिभिर् वशी। निषङ्गिभिरिति निषङ्गि—भिः।
 वशी सङ्क्षेपः। सङ्क्षेपः सः। सङ्क्षेपेति सम्—क्षेपः। स युधः। युध इन्द्रः। इन्द्रो गणेन।
 गणेनेति गणेन॥ सः सृष्टिजिह्व सौमपाः। सः सृष्टिजिह्विति सः सृष्टि—जित्। सोमपा बाहुशर्धी।
 सोमपा इति सोम—पाः। बाहुशर्द्धीद्वर्द्धन्वा। बाहुशर्द्धीति बाहु—शर्धी। उद्वर्द्धन्वा प्रति-

हिताभिः । ऊर्ध्वधन्वेत्यूर्ध्व—धन्वा । प्रतिहिताभिरस्ता । प्रतिहिताभिरिति प्रति—हिताभिः ।
 अस्तेत्यस्ता ॥ बृहस्पते परि । परि दीय । दीया रथेन ॥ [१६] ॥ रथेन रख्खोहा । रख्खो-
 हाऽमित्रान् । रख्खोहेति रख्खः—हा । अमित्राः अपबाधमानः । अपबाधमान इत्यप—बाध-
 मानः ॥ प्रभञ्जन्थ सेनाः । प्रभञ्जन्निति प्र—भञ्जन् । सेनाः प्रमृणः । प्रमृणो युधा । प्रमृण इति
 प्र—मृणः । युधा जयन् । जयन्तस्माकम् । अस्माकमेधि । एद्ध्यविता । अविता रथानाम् । रथा-
 नामिति रथानाम् ॥ गोत्रभिदम् गोविदम् । गोत्रभिदमिति गोत्र—भिदम् । गोविदव्वज्रबाहुम् ।
 गोविदमिति गो—विदम् । वज्रबाहुम् जयन्तम् । वज्रबाहुमिति वज्र—बाहुम् । जयन्तमज्म ।
 अज्म प्रमृणन्तम् । प्रमृणन्तमोजसा । प्रमृणन्तमिति प्र—मृणन्तम् । ओजसेत्योजसा ॥ इमं
 सजाताः । सजाता अनु । सजाता इति स—जाताः । अनु वीरयदध्वम् । वीरयदध्वमिन्द्रम् ।
 इन्द्रं सखायः । सखायोऽनु । अनु सम । स रभदध्वम् । रभदध्वमिति रभदध्वम् ॥ बलवि-
 ज्ञायः स्थविरः । बलविज्ञाय इति बल—विज्ञायः । स्थविरः प्रवीरः । प्रवीरः सहस्वान् । प्रवीर
 इति प्र—वीरः । सहस्वान्वाजी । वाजी सहमानः । सहमान उग्रः । उग्र इत्युग्रः ॥ अभि-
 वीरो अभिसत्वा । अभिवीर इत्यभि—वीरः । अभिसत्वा सहोजाः । अभिसत्वेत्यभि—सत्वा ।
 सहोजा जैत्रम् । सहोजा इति सहः—जाः । जैत्रमिन्द्र । इन्द्र रथम् । रथमा । आ तिष्ठ । तिष्ठ
 गोवित् । गोविदिति गो—वित् ॥ अभि गोत्राणि । गोत्राणि सहसा । सहसा गाहमानः । गाह-
 मानोऽदायः । अदायो वीरः । [१७] ॥ वीरः शतमन्युः । शतमन्युरिन्द्रः । शतमन्युरिति
 शत—मन्युः । इन्द्र इतीन्द्रः ॥ दुश्च्यवनः पृतनाषाट् । दुश्च्यवन इति दुः—च्यवनः । पृतना-
 षाड्युद्धयः । अयुद्ध्योऽस्माकम् । अस्माकं सेनाः । सेना अवतु । अवतु प्र । प्र युत्सु ।
 युत्स्विति युत्—सु ॥ इन्द्र आसाम् । आसाम् नेता । नेता बृहस्पतिः । बृहस्पतिर् दख्खिणा ।
 दख्खिणा यज्ञः । यज्ञः पुरः । पुर एतु । एतु सोमः । सोम इति सोमः ॥ देवसेनानामभिभ-
 ज्जतीनाम् । देवसेनानामिति देव—सेनानाम् । अभिभज्जतीनाम् जयन्तीनाम् । अभिभज्जतीना-
 मित्यभि—भज्जतीनाम् । जयन्तीनाम् मरुतः । मरुतौ यन्तु । यन्त्वग्रे । अग्र इत्यग्रे ॥ इन्द्रस्य
 वृष्णः । वृष्णो वरुणस्य । वरुणस्य राज्ञः । राज्ञ आदित्यानाम् । आदित्यानाम् मरुताम् ।
 मरुताः शर्द्धः । शर्द्ध उग्रम् । उग्रमित्युग्रम् ॥ महामनसाम् भुवनच्यवानाम् । महामनसा-

मिति॑ म॒हा—म॒न॒साम् । भुव॑न॒च्य॒वानाम्॑ घोषः । भुव॑न॒च्य॒वानामिति॑ भुवन—च्य॒वानाम् । घोषो॑
 दे॒वानाम् । दे॒वानाम् ज॒यताम् । ज॒यता॒मुत् । उद॑स्थात् । अ॒स्थादि॒त्यस्थात् ॥ अ॒स्माक॒मिन्द्रः॑ ।
 इन्द्रः॑ स॒मृतेषु॑ । स॒मृतेषु॑ ध्व॒जेषु॑ । स॒मृतेष्विति॑ स॒म—ऋ॒तेषु॑ । ध्व॒जेष्व॒स्माकम् । अ॒स्माक॒य्याः ।
 या इ॒षवः । इ॒षव॒स्ताः । ता ज॑यन्तु । ज॒यन्त्विति॑ जयन्तु ॥ ॥ [१८] ॥ अ॒स्माक॒व्वीराः॑ । वी॒रा
 उत्त॑रे । उत्त॑रे भवन्तु । उत्त॑र इत्युत्—त॒रे । भ॒वन्त्व॒स्मान् । अ॒स्मान् । उ॒ दे॒वाः । दे॒वा अ॒वत॑ ।
 अ॒वता॑ ह॒वेषु॑ । ह॒वेष्विति॑ ह॒वेषु॑ ॥ उ॒द्धर्ष॑य । ह॒रुष॑य म॒घव॑न्न । म॒घव॑न्नायु॒धानि॑ । म॒घव॑न्निति॑
 म॒घ—व॑न्न । आयु॒धान्युत् । उथ् स॒त्वंनाम् । स॒त्वंनाम् मा॒मका॑नाम् । मा॒मका॑नाम् म॒हा॒श॒सि ।
 म॒हा॒श॒सीति॑ म॒हा॒श॒सि ॥ उ॒द् वृ॒त्रह॑न्न । वृ॒त्रह॑न्वा॒जिना॑म् । वृ॒त्रह॑न्निति॑ वृ॒त्र—ह॑न्न । वा॒जिना॑व्वा-
 जि॒नानि॑ । वा॒जिना॑न्युत् । उ॒द् रथा॑नाम् । रथा॑नाम् ज॒यताम् । ज॒यता॒मेतु॑ । ए॒तु घोषः॑ । घोष॑
 इति॑ घोषः ॥ उ॒प प्र॑ । प्रेत॑ । इ॒त ज॑यत । ज॒यता॒ नरः॑ । न॒रः स्थि॑राः । स्थि॑रा वः । वः स॒न्तु ।
 स॒न्तु बा॒हवः॑ । बा॒हव॑ इति॑ बा॒हवः॑ ॥ इन्द्रो॑ वः । वः श॒र्म । श॒र्म य॒च्छतु॑ । य॒च्छ॒त्वना॑धृ॒ष्याः ।
 अ॒नाधृ॒ष्या यथा॑ । अ॒नाधृ॒ष्या इत्य॑ना—धृ॒ष्याः । यथा॑ऽस॒थ । अ॒स॒थेत्य॑स॒थ ॥ अ॒वसृ॑ष्टा॒ परा॑ ।
 अ॒वसृ॑ष्टेत्य॒व—सृ॑ष्टा । परा॑ प॒त । प॒त श॑र॒व्ये । श॑र॒व्ये ब्र॒ह्मस॑शिता । ब्र॒ह्मस॑शितेति॑ ब्र॒ह्म—
 स॑शिता ॥ ग॒च्छा॒मित्रा॑न् । अ॒मित्रा॑न् प्र॑ । प्र वि॒श ॥ ॥ [१९] ॥ वि॒श मा॑ । मैषा॑म् । ए॒षाम्
 कम् । कम् च॒न । च॒नोत् । उ॒च्छिषः॑ । शिष॑ इति॑ शिषः ॥ म॒र्माणि॑ ते । ते व॒र्मभिः॑ । व॒र्मभिः॑
 श॒छाद॑यामि । व॒र्मभिरिति॑ व॒र्म—भिः॑ । छा॒दया॑मि सोमः । सोम॑स्त्वा । त्वा॒ राजा॑ । राजा॑ऽमृते॒न ।
 अ॒मृते॑ना॒भि । अ॒भि व॑स्ताम् । व॒स्ता॒मिति॑ व॒स्ताम् ॥ उ॒रोर् व॑रीयः । व॑री॒यो व॑रि॒वः । व॑रि॒वस्ते॑ ।
 ते अ॒स्तु । अ॒स्तु ज॑यन्तम् । ज॑यन्तम् त्वा॒म् । त्वा॒मनु॑ । अनु॑ म॒दन्तु॑ । म॒दन्तु॑ दे॒वाः । दे॒वा इति॑
 दे॒वाः ॥ यत्र॑ बा॒णाः । बा॒णाः स॒म्पत॑न्ति । स॒म्पत॑न्ति कु॒माराः॑ । स॒म्पत॑न्तीति॑ स॒म—प॑तन्ति ।
 कु॒मारा॑ वि॒शिखाः॑ । वि॒शिखा॑ इ॒व । वि॒शिखा॑ इति॑ वि—शि॒खाः । इ॒वेती॑व ॥ इन्द्रो॑ नः । न॒स्तत्र॑ ।
 तत्र॑ वृ॒त्रहा॑ । वृ॒त्रहा॑ वि॒श्वाहा॑ । वृ॒त्रहेति॑ वृ॒त्र—हा॑ । वि॒श्वाहा॑ श॒र्म । वि॒श्वाहेति॑ वि॒श्व—हा॑ । श॒र्म
 य॒च्छतु॑ । य॒च्छ॒त्विति॑ य॒च्छतु॑ ॥ ॥ [२०] ॥

(दीयाऽदायो जयन्त्व मित्रान् प्र चत्वारिंशच्च)

॥ ४ ॥

प्राचीमनु। अनु प्रदिशम्। प्रदिशम् प्र। प्रदिशमिति प्र—दिशम्। प्रेहि। इहि विद्वान्। विद्वानग्नेः। अग्नेरग्ने। अग्ने पुरोअग्निः। पुरोअग्निर् भव। पुरोअग्निरिति पुरः—अग्निः। भवेह। इहेतीह॥ विश्वा आशाः। आशा दीद्यानः। दीद्यानो वि। वि भाहि। भाह्यूर्जम्। ऊर्जम् नः। नो धेहि। धेहि द्विपदे। द्विपदे चतुष्पदे। द्विपद इति द्वि—पदे। चतुष्पद इति चतुः—पदे॥ क्रमदध्वमग्निना। अग्निना नाकम्। नाकमुख्यम्। उख्यं हस्तेषु। हस्तेषु बिभ्रतः। बिभ्रत इति बिभ्रतः॥ दिवः पृष्ठम्। पृष्ठं सुवः। सुवर् गत्वा। गत्वा मिश्राः। मिश्रा देवेभिः। देवेभिरादध्वम्। आदध्वमित्यादध्वम्॥ पृथिव्या अहम्। अहमुत्। उदन्तरिख्वम्। अन्तरिख्वमा। आऽरुहम्। अरुहमन्तरिख्वात्। अन्तरिख्वाद् दिवम्। दिवमा। आऽरुहम्। अरुहमित्यरुहम्॥ दिवो नाकस्य। नाकस्य पृष्ठात्। पृष्ठात् सुवः। सुवर् ज्योतिः। ज्योतिरगाम्। अगामहम्। ॥ [२१] ॥ अहमित्यहम्॥ सुवर् यन्तः। यन्तो न। नाप। अपेरिखन्ते। ईरिखन्त आ। आ द्याम्। द्यां रोहन्ति। रोहन्ति रोदसी। रोदसी इति रोदसी॥ यज्ञ्ये। ये विश्वतौधारम्। विश्वतौधारं सुविद्वांसः। विश्वतौधारमिति विश्वतः—धारम्। सुविद्वांसो वितेनिरे। सुविद्वांस इति सु—विद्वांसः। वितेनिर इति वि—तेनिरे॥ अग्ने प्र। प्रेहि। इहि प्रथमः। प्रथमो देवयताम्। देवयताम् चख्षुः। देवयतामिति देव—यताम्। चख्षुर् देवानाम्। देवानामुत्। उत मर्त्यानाम्। मर्त्यानामिति मर्त्यानाम्॥ इयंख्यमाणा भृगुभिः। भृगुभिः सजोषाः। भृगुभिरिति भृगु—भिः। सजोषाः सुवः। सजोषा इति स—जोषाः। सुवर् यन्तु। यन्तु यजमानाः। यजमानाः स्वस्ति। स्वस्तीति स्वस्ति॥ नक्तोषासा समनसा। समनसा विरूपे। समनसेति स—मनसा। विरूपे धापयेते। विरूपे इति वि—रूपे। धापयेते शिशुम्। धापयेते इति धापयेते। शिशुमेकम्। एकं समीची। समीची इति समीची॥ द्यावा ख्वाम्। ख्वामा रुक्मः। रुक्मो अन्तः। अन्तर् वि। वि भाति। भाति देवाः। देवा अग्निम्। अग्निम् धारयन्। धारयन् द्रविणोदाः। द्रविणोदा इति द्रविणः—दाः॥ अग्ने सहस्राख्व। सहस्राख्व शतमूर्द्धन्। सहस्राख्वेति सहस्र—अख्व। ॥ [२२] ॥ शतमूर्द्धञ्छतम्। शतमूर्द्धन्निति शत—मूर्द्धन्। शतम् ते। ते प्राणाः। प्राणाः सहस्रम्। प्राणा इति प्र—अनाः। सहस्रमपानाः। अपाना इत्यप—अनाः॥ त्वं साहस्रस्य। साहस्रस्य रायः। राय ईशिषे। ईशिषे तस्मै। तस्मै ते। ते विधेम।

विधेम वाजाय । वाजाय स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥ सुपर्णोऽसि । सुपर्ण इति सु—पर्णः । असि
 गरुत्मान् । गरुत्मान् पृथिव्याम् । पृथिव्याः सीद । सीद पृष्ठे । पृष्ठे पृथिव्याः । पृथिव्याः सीद ।
 सीद भासा । भासाऽन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमा । आ पृण । पृण ज्योतिषा । ज्योतिषा दिवम् ।
 दिवमुत् । उत् तभान । स्तभान तेजसा । तेजसा दिशः । दिश उत् । उद् दृश्ह । दृश्हेति दृश्ह ॥
 आजुहानः सुप्रतीकः । आजुहान इत्या—जुहानः । सुप्रतीकः पुरस्तात् । सुप्रतीक इति सु—
 प्रतीकः । पुरस्तादग्ने । अग्ने स्वाम् । स्वाय्योनिम् । योनिमा । आ सीद । सीद साद्ध्या । साद्ध्येति
 साद्ध्या ॥ अस्मिन् सधस्थे । सधस्थे अधि । सधस्थ इति सध—स्थे । अब्ध्युत्तरस्मिन् । उत्त-
 रस्मिन् विश्वे । उत्तरस्मिन्नित्युत्—तरस्मिन् । विश्वे देवाः । देवा यजमानः । ॥ [२३] ॥ यज-
 मानश्च । च सीदत् । सीदतेति सीदत् ॥ प्रेद्धो अग्ने । प्रेद्ध इति प्र—इद्धः । अग्ने दीदिहि ।
 दीदिहि पुरः । पुरो नः । नोऽजस्रया । अजस्रया सूर्या । सूर्या यविष्ठ । यविष्ठेति यविष्ठ ॥ त्वाः
 शश्वन्तः । शश्वन्त उप । उप यन्ति । यन्ति वाजाः । वाजा इति वाजाः ॥ विधेम ते । ते परमे ।
 परमे जन्मन् । जन्मन् अग्ने । अग्ने विधेम । विधेम स्तोमैः । स्तोमैरवर । अवर सधस्थे । सधस्थ
 इति सध—स्थे ॥ यस्माद् योनेः । योनेरुदारिथ । उदारिथा यजे । उदारिथेत्युत्—आरिथ । यजे
 तम् । तम् प्र । प्र त्वे । त्वे हवीःषि । त्वे इति त्वे । हवीःषि जुहुरे । जुहुरे समिद्धे । समिद्ध
 इति सं—इद्धे ॥ ताः सवितुः । सवितुर् वरेण्यस्य । वरेण्यस्य चित्राम् । चित्रामा । आऽहम् ।
 अहव्वृणे । वृणे सुमतिम् । सुमतिर्विश्वजन्याम् । सुमतिमिति सु—मतिम् । विश्वजन्यामिति
 विश्व—जन्याम् ॥ यामस्य । अस्य कण्वः । कण्वो अदुहत् । अदुहत् प्रपीनाम् । प्रपीनाः सह-
 स्त्रधाराम् । प्रपीनामिति प्र—पीनाम् । सहस्त्रधाराम् पर्यसा । सहस्त्रधारामिति सहस्त्र—धाराम् ।
 ॥ [२४] ॥ पर्यसा महीम् । महीम् गाम् । गामिति गाम् ॥ सप्त ते । ते अग्ने । अग्ने समिधः ।
 समिधः सप्त । समिध इति सम्—इधः । सप्त जिह्वाः । जिह्वाः सप्त । सप्तरषयः । ऋषयः सप्त । सप्त
 धाम । धाम प्रियाणि । प्रियाणीति प्रियाणि ॥ सप्त होत्राः । होत्राः सप्तधा । सप्तधा त्वा । सप्तधेति
 सप्त—धा । त्वा यजन्ति । यजन्ति सप्त । सप्त योनीः । योनीरा । आ पृणस्व । पृणस्वा घृतेन । घृते-
 नेति घृतेन ॥ ईदृङ् च । चान्यादृङ् । अन्यादृङ् च । चैतादृङ् । एतादृङ् च । च प्रतिदृङ् ।
 प्रतिदृङ् च । प्रतिदृङ् इति प्रति—दृङ् । च मितः । मितश्च । च सम्मितः । सम्मितश्च ।

सम्मि॑त॒ इति॒ सम्—मि॒तः । च॒ स॒भ॒राः । स॒भ॒रा इति॒ स—भ॒राः ॥ शु॒क्रज्यो॑तिश्च । शु॒क्रज्यो॑तिरिति॒ शु॒क्र—ज्यो॑तिः । च॒ चि॒त्रज्यो॑तिः । चि॒त्रज्यो॑तिश्च । चि॒त्रज्यो॑तिरिति॒ चि॒त्र—ज्यो॑तिः । च॒ स॒त्य—ज्यो॑तिः । स॒त्यज्यो॑तिश्च । स॒त्यज्यो॑तिरिति॒ स॒त्य—ज्यो॑तिः । च॒ ज्योति॑ष्मान् । ज्योति॑ष्माश्च । च॒ स॒त्यः । स॒त्यश्च । च॒र्त॒पाः । ऋ॒त॒पाश्च । ऋ॒त॒पा इत्यृ॒त—पाः । चा॒त्य॒हाः । अ॒त्य॒हा इत्यति॑—अ॒हाः ॥ ॥ [२५] ॥ ऋ॒त॒जिच् च॑ । ऋ॒त॒जिदि॒त्यृ॒त—जि॒त् । च॒ स॒त्य॒जि॒त् । स॒त्य॒जिच् च॑ । स॒त्य॒जिदि॒ति स॒त्य—जि॒त् । च॒ से॒न॒जि॒त् । से॒न॒जिच् च॑ । से॒न॒जिदि॒ति से॒न—जि॒त् । च॒ सु॒षे॒णः । सु॒षे॒णश्च । सु॒षे॒ण इति॒ सु—से॒नः । चा॒न॒त्य॒मि॒त्रः । अ॒न॒त्य॒मि॒त्रश्च । अ॒न॒त्य॒मि॒त्र इत्यन्ति॑—अ॒मि॒त्रः । च॒ दू॒रे॒अ॒मि॒त्रः । दू॒रे॒अ॒मि॒त्रश्च । दू॒रे॒अ॒मि॒त्र इति॒ दू॒रे—अ॒मि॒त्रः । च॒ ग॒णः । ग॒ण इति॒ ग॒णः ॥ ऋ॒त॒श्च । च॒ स॒त्यः । स॒त्यश्च । च॒ ध्रु॒वः । ध्रु॒वश्च । च॒ ध॒रु॒णः । ध॒रु॒णश्च । च॒ ध॒र्ता । ध॒र्ता च॑ । च॒ वि॒ध॒र्ता । वि॒ध॒र्ता च॑ । वि॒ध॒र्तेति॑ वि—ध॒र्ता । च॒ वि॒धा॒र॒यः । वि॒धा॒र॒य इति॒ वि—धा॒र॒यः ॥ ई॒दृ॒खा॒स ए॒ता॒दृ॒खा॒सः । ए॒ता॒दृ॒खा॒स उ । ऊ॒ षु णः । सु॒ नः । नः स॒दृ॒खा॒सः । स॒दृ॒खा॒सः प्र॒ति॒स॒दृ॒खा॒सः । प्र॒ति॒स॒दृ॒खा॒स आ । प्र॒ति॒स॒दृ॒खा॒स इति॒ प्र॒ति—स॒दृ॒खा॒सः । ए॒त॒न । इ॒त॒ने॒ती॒त॒न ॥ मि॒ता॒सश्च । च॒ स॒मि॒ता॒सः । स॒मि॒ता॒सश्च । स॒मि॒ता॒स इति॒ स॒म्—मि॒ता॒सः । च॒ नः । न ऊ॒त॒ये । ऊ॒त॒ये स॒भ॒र॒सः । स॒भ॒र॒सो म॒रु॒तः । स॒भ॒र॒स इति॒ स—भ॒र॒सः । म॒रु॒तो य॒ज्ञे । य॒ज्ञे अ॒स्मि॒न् । अ॒स्मि॒न्नि॒न्द्रम् । इ॒न्द्रम् दै॒वीः । दै॒वीर् वि॒शः । वि॒शो म॒रु॒तः । म॒रु॒तोऽनु॒व॒र्त्मानः । अनु॒व॒र्त्मानो॒ यथा॑ । अनु॒व॒र्त्मान॒ इत्यनु॑—व॒र्त्मानः । यथे॒न्द्रम् । इ॒न्द्रम् दै॒वीः । दै॒वीर् वि॒शः । वि॒शो म॒रु॒तः । म॒रु॒तोऽनु॒व॒र्त्मानः । अनु॒व॒र्त्मान॒ ए॒वम् । अनु॒व॒र्त्मान॒ इत्यनु॑—व॒र्त्मानः । ए॒वमि॒मम् । इ॒मय्य॑—ज॒मानम् । य॒ज॒मा॒नम् दै॒वीः । दै॒वीश्च । च॒ वि॒शः । वि॒शो मा॒नु॒षीः । मा॒नु॒षीश्च । चा॒नु॒व॒र्त्मानः । अनु॒व॒र्त्मानो॒ भव॑न्तु । अनु॒व॒र्त्मान॒ इत्यनु॑—व॒र्त्मानः । भ॒व॒न्त्विति॑ भव॑न्तु ॥ ॥ [२६] ॥

(अ॒गा॒५ स॒ह॒स्रा॒ख्य दे॒वाः स॒ह॒स्र॒धा॒रा म॒त्य॒हा अनु॒व॒र्त्मानः षोड॑श च)

॥ ५ ॥

जी॒मू॒त॒स्ये॒व । इ॒व भ॒वति॑ । भ॒वति॑ प्र॒ती॒कम् । प्र॒ती॒कय्य॑त् । यद् व॒र्मी । व॒र्मी या॒ति । या॒ति स॒म॒दा॒म् । स॒म॒दा॒मु॒प॒स्थे । स॒म॒दा॒मि॒ति स—म॒दा॒म् । उ॒प॒स्थ॒ इत्यु॒प—स्थे ॥ अ॒ना॒वि॒द्ध॒या त॒नु॒वा । अ॒ना॒वि॒द्ध॒ये॒त्यना॑—वि॒द्ध॒या । त॒नु॒वा ज॒य । ज॒य त्व॑म् । त्व॒ सः । स त्वा॑ । त्वा॒ वर्म॑णः । वर्म॑णो

महि॒मा । महि॒मा पि॒प॒र्तु । पि॒प॒र्त्वि॒ति पि॒प॒र्तु ॥ धन्व॑ना गाः । गा धन्व॑ना । धन्व॑नाऽऽजि॒म् ।
आ॒जि॒म् जये॑म । ज॒ये॒म धन्व॑ना । धन्व॑ना ती॒व्राः । ती॒व्राः स॒म॒दः । स॒म॒दो जये॑म । स॒म॒द इति॑
स—म॒दः । ज॒ये॒मेति॑ जये॑म ॥ ध॒नुः श॒त्रोः । श॒त्रो॒रप॒का॒म॒म् । अ॒प॒का॒म॒म् कृ॒णोति॑ । अ॒प॒का॒म॒मि॒-
त्य॑प—का॒म॒म् । कृ॒णोति॑ धन्व॑ना । धन्व॑ना स॒र्वोः । स॒र्वोः प्र॒दि॒शः । प्र॒दि॒शो जये॑म । प्र॒दि॒श इति॑
प्र—दि॒शः । ज॒ये॒मेति॑ जये॑म ॥ व॒ख्य॑न्ती॒व । इ॒वेत् । इ॒दा । आ ग॑नी॒गन्ति॑ । ग॒नी॒गन्ति॑ कर्ण॑म् ।
कर्ण॑म् प्रि॒यम् । प्रि॒यः स॒खाय॑म् । स॒खाय॑म् परि॑ष॒स्व॒जा॒ना । परि॑ष॒स्व॒जा॒नेति॑ परि—स॒स्व॒जा॒ना ॥
योषे॑व । इ॒व शि॒ङ्क्ते॑ । शि॒ङ्क्ते॑ वि॒त॒ता । वि॒त॒ताऽधि॑ । वि॒त॒तेति॑ वि—त॒ता । अधि॑ धन्व॑न्न । धन्व॑न्
ज्या । ॥ [२७] ॥ ज्या इ॒यम् । इ॒यः स॒म॒ने । स॒म॒ने पा॒रय॑न्ती । पा॒रय॑न्तीति॑ पा॒रय॑न्ती ॥ ते
आ॒च॒र॒न्ती । ते इति॑ ते । आ॒च॒र॒न्ती स॒म॒ना । आ॒च॒र॒न्ती इत्या॑—च॒र॒न्ती । स॒म॒ने॒व । इ॒व योषा॑ ।
योषा॑ मा॒ता । मा॒ते॒व । इ॒व पु॒त्रम् । पु॒त्रं बि॒भृता॑म् । बि॒भृता॑मु॒प॒स्थे । उ॒प॒स्थ इत्यु॑प—स्थे ॥ अप
श॒त्रून् । श॒त्रून्वि॒द्ध्यता॑म् । वि॒द्ध्यता॑ स॒व्वि॒दाने॑ । स॒व्वि॒दाने॑ आ॒र्त्नी । स॒व्वि॒दाने॑ इति॑ स॒म—
वि॒दाने॑ । आ॒र्त्नी इ॒मे । आ॒र्त्नी इत्या॑र्त्नी । इ॒मे वि॒ष्फुर॑न्ती । इ॒मे इती॑मे । वि॒ष्फुर॑न्ती अ॒मि॒त्रान् ।
वि॒ष्फुर॑न्ती इति॑ वि—स्फुर॑न्ती । अ॒मि॒त्रानि॒त्यमि॒त्रान् ॥ ब॒ह्वी॒नाम् पि॒ता । पि॒ता ब॒हुः । ब॒हुर॑स्य ।
अ॒स्य पु॒त्रः । पु॒त्रश्चि॒श्वा । चि॒श्वा कृ॒णोति॑ । कृ॒णोति॑ स॒म॒ना । स॒म॒नाऽव॑ग॒त्य । अ॒व॑ग॒त्येत्य॑व—
ग॒त्य ॥ इ॒षुधिः॑ स॒ङ्काः । इ॒षुधि॑रि॒तीषु॑—धिः । स॒ङ्काः पृ॒त॒नाः । पृ॒त॒नाश्च । च स॒र्वोः । स॒र्वोः
पृ॒ष्ठे । पृ॒ष्ठे नि॒न॒द्धः । नि॒न॒द्धो ज॑यति । नि॒न॒द्ध इति॑ नि—न॒द्धः । ज॑यति प्र॒सूतः । प्र॒सूत इति॑ प्र—
सूतः ॥ रथे॑ ति॒ष्ठन्न । ति॒ष्ठन् न॑यति । न॒यति॑ वा॒जिनः॑ । वा॒जिनः॑ पु॒रः । पु॒रो य॒त्रय॑त्र । य॒त्रय॑त्र
का॒म॒य॒ते । य॒त्रय॑त्रेति॑ य॒त्र—य॒त्र । का॒म॒य॒ते सु॒षा॒र॒थिः । सु॒षा॒र॒थि॒रिति॑ सु—सा॒र॒थिः ॥ अ॒भी॒-
शू॒नाम् महि॑मानम् । महि॑मानम् प॒नाय॑त । ॥ [२८] ॥ प॒नाय॑त म॒नः । म॒नः प॒श्चात् । प॒श्चा॒-
द॒नु । अ॒नु य॑च्छन्ति । य॑च्छन्ति र॒श्म॒यः । र॒श्म॒य इति॑ र॒श्म॒यः ॥ ती॒व्रान् घो॑षान् । घो॑षान्
कृ॒ण्व॒ते । कृ॒ण्व॒ते वृ॒षपा॑णयः । वृ॒षपा॑णयोऽश्वाः । वृ॒षपा॑णय इति॑ वृ॒ष—पा॑णयः । अ॒श्वा रथे॑भिः ।
रथे॑भिः स॒ह । स॒ह वा॒ज॒य॒न्तः । वा॒ज॒य॒न्त इति॑ वा॒ज॒य॒न्तः ॥ अ॒व॒क्रा॒म॒न्तः प्र॑प॒दैः । अ॒व॒क्रा॒-
म॒न्त इत्य॑व—क्रा॒म॒न्तः । प्र॑प॒दैर॒मि॒त्रान् । प्र॑प॒दैरिति॑ प्र—प॒दैः । अ॒मि॒त्रान् खि॑णन्ति । खि॑णन्ति
श॒त्रून् । श॒त्रून्प॒व्य॒य॒न्तः । अ॒न॒प॒व्य॒य॒न्त इत्य॑न॒प—व्य॒य॒न्तः ॥ रथ॑वा॒ह॒नः ह॒विः । रथ॑वा॒ह॒-

नमिति रथ—वाहनम्। हविरस्य। अस्य नाम। नाम यत्र। यत्रायुधम्। आयुधम् निहितम्।
निहितमस्य। निहितमिति नि—हितम्। अस्य वर्म। वर्मेति वर्म॥ तत्रा रथम्। रथमुप। उप
शग्मम्। शग्म५ सदेम। सदेम विश्वाहा। विश्वाहा वयम्। विश्वाहेति विश्वा—अहा। वय५
सुमनस्यमानाः। सुमनस्यमाना इति सु—मनस्यमानाः॥ स्वादुष५सदः पितरः। स्वादुष५-
सद इति स्वादु—स५सदः। पितरो वयोधाः। वयोधाः कृच्छ्रेश्रितः। वयोधा इति वयः—
धाः। कृच्छ्रेश्रितः शक्तीवन्तः। कृच्छ्रेश्रित इति कृच्छ्रे—श्रितः। शक्तीवन्तो गभीराः। शक्ती-
वन्त इति शक्ति—वन्तः। गभीरा इति गभीराः॥ चित्रसेना इषुबलाः। चित्रसेना इति चित्र—
सेनाः। इषुबला अमृदध्राः। इषुबला इतीषु—बलाः। अमृदध्राः सतोवीराः। सतोवीरा उरवः।
सतोवीरा इति सतः—वीराः। उरवो व्रातसाहाः। व्रातसाहा इति व्रात—साहाः॥ ब्राह्मनासः
पितरः। ॥ [२९] ॥ पितरः सोम्यासः। सोम्यासः शिवे। शिवे नः। शिवे इति शिवे। नो
द्यावापृथिवी। द्यावापृथिवी अनेहसा। द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी। अनेहसेत्यनेहसा॥
पूषा नः। नः पातु। पातु दुरितात्। दुरितादृतावृधः। दुरितादिति दुः—इतात्। ऋतावृधो रख्ष।
ऋतावृध इत्यृत—वृधः। रख्षा मार्किः। मार्किर् नः। नो अघश५सः। अघश५स ईशत।
अघश५स इत्यघ—श५सः। ईशतेतीशत॥ सुपर्णव्वस्ते। सुपर्णमिति सु—पर्णम्। वस्ते मृगः।
मृगो अस्याः। अस्या दन्तः। दन्तो गोभिः। गोभिः सन्नद्धा। सन्नद्धा पतति। सन्नद्धेति सम्—
नद्धा। पतति प्रसूता। प्रसूतेति प्र—सूता॥ यत्रा नरः। नरः सम्। सम् च। च वि। वि च। च
द्रवन्ति। द्रवन्ति तत्र। तत्रास्मभ्यम्। अस्मभ्यमिषवः। अस्मभ्यमित्यस्म—भ्यम्। इषवः शर्म।
शर्म य५सन्न। य५सन्निति य५सन्न॥ ऋजीते परि। परि वृङ्गिधे। वृङ्गिधे नः। नोऽश्मा।
अश्मा भवतु। भवतु नः। नस्तनूः। तनूरिति तनूः॥ सोमो अधि। अधि ब्रवीतु। ब्रवीतु नः।
नोऽदिति। अदिति शर्म। ॥ [३०] ॥ शर्म यच्छतु। यच्छत्विति यच्छतु॥ आ जङ्घन्ति।
जङ्घन्ति सानु। सान्वेषाम्। एषां जघनान्। जघना५ उप। उप जिघ्रते। जिघ्रत इति जिघ्रते॥
अश्वाजनि प्रचेतसः। अश्वाजनीत्यश्व—अजनि। प्रचेतसोऽश्वान्। प्रचेतस इति प्र—चेतसः।
अश्वान्थ समथ्सु। समथ्सु चोदय। समथ्स्वेति समत्—सु। चोदयेति चोदय॥ अहिरिव। इव
भोगैः। भोगैः परि। पर्येति। एति बाहुम्। बाहुम् ज्यायाः। ज्याया हेतिम्। हेतिम् परिबाध-

मानः । परिबाधमान इति परि—बाधमानः ॥ हस्तघ्नो विश्वा । हस्तघ्न इति हस्त—घ्नः । विश्वा
वयुनानि । वयुनानि विद्वान् । विद्वान् पुमान् । पुमान् पुमांसम् । पुमांसम् परि । परि पातु ।
पातु विश्वतः । विश्वत इति विश्वतः ॥ वनस्पते वीडङ्गः । वीडङ्गो हि । वीडङ्ग इति वीडु—
अङ्गः । हि भूयाः । भूया अस्मत्सखा । अस्मत्सखा प्रतरणः । अस्मत्सखेत्यस्मत्—सखा ।
प्रतरणः सुवीरः । प्रतरण इति प्र—तरणः । सुवीर इति सु—वीरः ॥ गोभिः सन्नद्धः । सन्नद्धो
असि । सन्नद्ध इति सं—नद्धः । असि वीडयस्व । वीडयस्वास्थाता । आस्थाता ते । आस्था—
तेत्या—स्थाता । ते जयतु । जयतु जेत्वानि । जेत्वानीति जेत्वानि ॥ दिवः पृथिव्याः । पृथिव्याः
परिः । पर्योजः । ॥ [३१] ॥ ओज उद्धृतम् । उद्धृतं वनस्पतिभ्यः । उद्धृतमित्युत्—भृतम् ।
वनस्पतिभ्यः परि । वनस्पतिभ्य इति वनस्पति—भ्यः । पर्याभृतम् । आभृतं सहः । आभृत—
मित्या—भृतम् । सह इति सहः ॥ अपामोज्मानम् । ओज्मानम् परि । परि गोभिः । गोभिरा—
वृतम् । आवृतमिन्द्रस्य । आवृतमित्या—वृतम् । इन्द्रस्य वज्रम् । वज्रं हविषा । हविषा रथम् ।
रथं यज । यजेति यज ॥ इन्द्रस्य वज्रः । वज्रो मरुताम् । मरुतामनीकम् । अनीकम् मित्रस्य ।
मित्रस्य गर्भः । गर्भो वरुणस्य । वरुणस्य नाभिः । नाभिरिति नाभिः ॥ सेमाम् । इमाम् नः । नो
हव्यदातिम् । हव्यदातिम् जुषाणः । हव्यदातिमिति हव्य—दातिम् । जुषाणो देव । देव रथ । रथ
प्रति । प्रति हव्या । हव्या गृभाय । गृभायेति गृभाय ॥ उप श्वासय । श्वासय पृथिवीम् । पृथिवी—
मुत् । उत द्याम् । द्याम् पुरुत्रा । पुरुत्रा ते । पुरुत्रेति पुरु—त्रा । ते मनुताम् । मनुतां विष्टितम् ।
विष्टितम् जगत् । विष्टितमिति वि—स्थितम् । जगदिति जगत् ॥ स दुन्दुभे । दुन्दुभे सजूः । सजू—
रिन्द्रेण । सजूरिति स—जूः । इन्द्रेण देवैः । देवैर् दूरात् । दूराद् दवीयः । ॥ [३२] ॥ दवीयो
अप । अप सेध । सेध शत्रून् । शत्रूनि शत्रून् ॥ आ क्रन्दय । क्रन्दय बलम् । बलमोजः । ओजो
नः । न आ । आ घाः । घा निः । निष्टनिहि । स्तनिहि दुरिता । दुरिता बाधमानः । दुरितेति दुः—
इता । बाधमान इति बाधमानः ॥ अप प्रोथ । प्रोथ दुन्दुभे । दुन्दुभे दुच्छुनान् । दुच्छुनां इतः ।
इत इन्द्रस्य । इन्द्रस्य मुष्टिः । मुष्टिरसि । असि वीडयस्व । वीडयस्वेति वीडयस्व ॥ आऽमूः ।
अमूरज । अज प्रत्यावर्तय । प्रत्यावर्तयेमाः । प्रत्यावर्तयेति प्रति—आवर्तय । इमाः केतुमत् ।
केतुमद् दुन्दुभिः । केतुमदिति केतु—मत् । दुन्दुभिर् वावदीति । वावदीतीति वावदीति ॥ सम-

श्वपर्णाः । अश्वपर्णाश्चरन्ति । अश्वपर्णा इत्यश्व—पर्णाः । चरन्ति नः । नो नरः । नरोऽस्माकम् ।
अस्माकमिन्द्र । इन्द्र रथिनः । रथिनो जयन्तु । जयन्त्विति जयन्तु ॥ ॥ [३३] ॥

(धन्वन् महिमानं ब्राह्मणासो ऽदितिः पृथिव्याः परि दूरा देकचत्वारिंशच्च)

॥ ६ ॥

★

यदक्रन्दः । अक्रन्दः प्रथमम् । प्रथमम् जायमानः । जायमान उद्यन्न । उद्यन्त् समुद्रात् ।
उद्यन्नित्युत्—यन्न । समुद्रादुत् । उत वा । वा पुरीषात् । पुरीषादिति पुरीषात् ॥ श्येनस्य पृष्ठा ।
पृष्ठा हरिणस्य । हरिणस्य बाहू । बाहू उपस्तुत्यम् । बाहू इति बाहू । उपस्तुत्यम् महि । उप-
स्तुत्यमित्युप—स्तुत्यम् । महि जातम् । जातम् ते । ते अर्वन्न । अर्वन्नित्यर्वन्न ॥ यमेन दत्तम् ।
दत्तम् त्रितः । त्रित एनम् । एनमायुनक् । आयुनगिन्द्रः । इन्द्र एणम् । एनम् प्रथमः । प्रथमो
अधि । अब्ध्यतिष्ठत् । अतिष्ठदित्यतिष्ठत् ॥ गन्धर्वो अस्य । अस्य रशनाम् । रशनामगृभ्णात् ।
अगृभ्णात् सूर्यात् । सूर्यादश्वम् । अश्वव्वसवः । वसवो निः । निरतष्ट । अतष्टेत्यतष्ट ॥ असि यमः ।
यमो असि । अस्यादित्यः । आदित्यो अर्वन्न । अर्वन्नसि । असि त्रितः । त्रितो गुह्येन । गुह्येन
व्रतेन । व्रतेनेति व्रतेन ॥ असि सोमेन । सोमेन समया । समया विपृक्तः । विपृक्त आहुः । विपृक्त
इति वि—पृक्तः । ॥ [३४] ॥ आहुस्ते । ते त्रीणि । त्रीणि दिवि । दिवि बन्धनानि । बन्धनानीति
बन्धनानि ॥ त्रीणि ते । त आहुः । आहुर् दिवि । दिवि बन्धनानि । बन्धनानि त्रीणि । त्रीण्यप्सु ।
अप्सु त्रीणि । अप्स्वित्यप्—सु । त्रीण्यन्तः । अन्तः समुद्रे । समुद्र इति समुद्रे ॥ उतेव । इव
मे । मे वरुणः । वरुण इच्छन्त्सि । छन्त्स्यर्वन्न । अर्वन्नयत्र । यत्रा ते । त आहुः । आहुः परमम् ।
परमम् जनित्रम् । जनित्रमिति जनित्रम् ॥ इमा ते । ते वाजिन्न । वाजिन्नवमार्जनानि । अव-
मार्जनानीमा । अवमार्जनानीत्यव—मार्जनानि । इमा शफानाम् । शफानां सनितुः । सनितुर्
निधाना । निधानेति नि—धाना ॥ अत्रा ते । ते भद्राः । भद्रा रशनाः । रशना अपश्यम् । अप-
श्यमृतस्य । ऋतस्य याः । या अभिरखन्ति । अभिरखन्ति गोपाः । अभिरखन्तीत्यभि-
रखन्ति । गोपा इति गो—पाः ॥ आत्मानम् ते । ते मनसा । मनसाऽऽरात् । आरादजानाम् ।
अजानामवः । अवो दिवा । दिवा पतयन्तम् । ॥ [३५] ॥ पतयन्तम् पतङ्गम् । पतङ्ग-
मिति पतङ्गम् ॥ शिरौ अपश्यम् । अपश्यम् पथिभिः । पथिभिः सुगोभिः । पथिभिरिति पथि—

भिः । सुगेभिररेणुभिः । सुगेभिरिति सु—गेभिः । अरेणुभिर् जेहमानम् । अरेणुभिरित्यरेणु—
भिः । जेहमानम् पतत्रि । पतत्रीति पतत्रि ॥ अत्रा ते । ते रूपम् । रूपमुत्तमम् । उत्तममपश्यम् ।
उत्तममित्युत्—तमम् । अपश्यम् जिगीषमाणम् । जिगीषमाणमिषः । इष आ । आ पदे । पदे
गोः । गोरिति गोः ॥ यदा ते । ते मर्तः । मर्तो अनु । अनु भोगम् । भोगमानट् । आनडात् ।
आदित् । इद् ग्रसिष्ठः । ग्रसिष्ठ ओषधीः । ओषधीरजीगः । अजीगरित्यजीगः ॥ अनु त्वा । त्वा
रथः । रथो अनु । अनु मर्यः । मर्यो अर्वन्न । अर्वन्ननु । अनु गावः । गावोऽनु । अनु भगः ।
भगः कनीनाम् । कनीनामिति कनीनाम् ॥ अनु व्रातासः । व्रातासस्तव । तव सख्यम् । सख्य-
मीयुः । ईयुरनु । अनु देवाः । देवा ममिरे । ममिरे वीर्यम् । वीर्यम् ते । ॥ [३६] ॥ त इति ते ॥
हिरण्यशृङ्गोऽयः । हिरण्यशृङ्ग इति हिरण्य—शृङ्गः । अयो अस्य । अस्य पादाः । पादा
मनोजवाः । मनोजवा अवरः । मनोजवा इति मनः—जवाः । अवर इन्द्रः । इन्द्र आसीत् ।
आसीदित्यासीत् ॥ देवा इत् । इदस्य । अस्य हविरद्यम् । हविरद्यमायन्न । हविरद्यमिति हविः—
अद्यम् । आयनयः । यो अर्वन्तम् । अर्वन्तम् प्रथमः । प्रथमो अद्ध्यतिष्ठत् । अद्ध्यतिष्ठदि-
त्यधि—अतिष्ठत् ॥ ईर्मान्तासः सिलिकमद्ध्यमासः । ईर्मान्तास इतीर्म—अन्तासः । सिलिक-
मद्ध्यमासः सम् । सिलिकमद्ध्यमास इति सिलिक—मद्ध्यमासः । स५ शूरणासः । शूरणासो
दिव्यासः । दिव्यासो अत्याः । अत्या इत्यत्याः ॥ ह५सा इव । इव श्रेणिशः । श्रेणिशो यतन्ते ।
श्रेणिश इति श्रेणि—शः । यतन्ते यत् । यदाखिषेभुः । आखिषेभुर् दिव्यम् । दिव्यमज्मम् । अज्म-
मश्वाः । अश्वा इत्यश्वाः ॥ तव शरीरम् । शरीरम् पतयिष्णु । पतयिष्ण्वर्वन्न । अर्वन् तव । तव
चित्तम् । चित्तव्वातः । वात इव । इव ध्रजीमान् । ध्रजीमानिति ध्रजीमान् ॥ तव शृङ्गाणि ।
शृङ्गाणि विष्टिता । विष्टिता पुरुत्रा । विष्टितेति वि—स्थिता । पुरुत्राऽरण्येषु । पुरुत्रेति पुरु—त्रा ।
अरण्येषु जर्भुराणा । जर्भुराणा चरन्ति । चरन्तीति चरन्ति ॥ उप प्र । ॥ [३७] ॥ प्रागात् ।
अगाच्छसनम् । शसनव्वाजी । वाज्यर्वा । अर्वा देवद्रीचा । देवद्रीचा मनसा । देवद्रीचेति देव—
द्रीचा । मनसा दीद्ध्यानः । दीद्ध्यान इति दीद्ध्यानः ॥ अजः पुरः । पुरो नीयते । नीयते नाभिः ।
नाभिरस्य । अस्यानु । अनु पश्चात् । पश्चात् कवयः । कवयो यन्ति । यन्ति रेभाः । रेभा इति
रेभाः ॥ उप प्र । प्रागात् । अगात् परमम् । परमय्यत् । यथ सधस्थम् । सधस्थमर्वान् । सध-

स्थ॒मिति॑ स॒ध—स्थ॒म् । अर्वा॑ꣳ अ॒च्छ । अ॒च्छा पि॒तर॑म् । पि॒तर॑म् मा॒तर॑म् । मा॒तर॑म् च । चेति॑
च ॥ अ॒द्या दे॒वान् । दे॒वान् जुष्ट॑तमः । जुष्ट॑तमो हि । जुष्ट॑तम इति जुष्ट—तमः । हि ग॒म्याः । ग॒म्या
अथ । अथा । आ शा॑स्ते । शा॒स्ते दा॒शुषे॑ । दा॒शुषे वा॒र्याणि॑ । वा॒र्याणीति॑ वा॒र्याणि॑ ॥ ॥ [३८] ॥

(विपृक्तो दिवा वीर्यं मुपै कान्नचत्वारिंशच्च)

॥ ७ ॥

★

मा नः॑ । नो मि॒त्रः । मि॒त्रो वरु॑णः । वरु॑णो अर्य॒मा । अर्य॒माऽऽयुः॑ । आ॒युरिन्द्रः॑ । इन्द्र॑
ऋभु॒ख्याः । ऋभु॒ख्या म॒रुतः॑ । ऋभु॒ख्या इत्यृ॑भु—ख्याः । म॒रुतः॑ परि॑ । परि॑ ख्यन्न । ख्य॒न्निति॑
ख्यन्न ॥ यद् वा॒जिनः॑ । वा॒जिनो दे॒वजा॑तस्य । दे॒वजा॑तस्य स॒प्तैः । दे॒वजा॑तस्येति॑ दे॒व—जा॑तस्य ।
स॒प्तैः प्र॒वख्या॑मः । प्र॒वख्या॑मो वि॒दथे॑ । प्र॒वख्या॑म इति॑ प्र—वख्या॑मः । वि॒दथे॑ वी॒र्याणि॑ ।
वी॒र्याणीति॑ वी॒र्याणि॑ ॥ यन् निर्णि॑जा । निर्णि॑जा रे॒क्णासा॑ । निर्णि॑जेति॑ निः—निजा॑ । रे॒क्णासा॑
प्रावृ॑तस्य । प्रावृ॑तस्य रा॒तिम् । रा॒तिम् गृ॒भीता॑म् । गृ॒भीता॑म् मु॒खतः॑ । मु॒खतो॑ नय॒न्ति । नय॒
न्तीति॑ नय॒न्ति ॥ सु॒प्राङ्जः॑ । सु॒प्राङ्जि॑ति सु—प्राङ् । अ॒जो मे॒म्यत् । मे॒म्यद् वि॒श्वरूपः॑ । वि॒श्वरूप॑
इन्द्रा॒पूष्णोः॑ । वि॒श्वरूप॑ इति॑ वि॒श्व—रूपः॑ । इन्द्रा॒पूष्णोः॑ प्रि॒यम् । इन्द्रा॒पूष्णोरि॑तीन्द्रा—पूष्णोः ।
प्रि॒यमपि॑ । अ॒प्येति॑ । ए॒ति पा॒थः । पा॒थ इति॑ पा॒थः ॥ ए॒ष च्छा॑गः । छा॑गः पु॒रः । पु॒रो अ॒श्वेन॑ ।
अ॒श्वेन॑ वा॒जिना॑ । वा॒जिना॑ पू॒ष्णः । पू॒ष्णो भा॒गः । भा॒गो नी॒यते॑ । नी॒यते॑ वि॒श्वदे॑व्यः । वि॒श्वदे॑व्य
इति॑ वि॒श्व—दे॒व्यः ॥ अ॒भिप्रि॑यय्यत् । अ॒भिप्रि॑यमित्य॒भि—प्रि॑यम् । यत् पु॒रोडा॑शम् । पु॒रोडा॑शम॒
र्वता॑ । अ॒र्वता॑ त्वष्टा॑ । त्वष्टेत् । इदे॑नम् । ॥ [३९] ॥ ए॒नꣳ सौ॒श्रव॑साय । सौ॒श्रव॑साय जि॒न्वति॑ ।
जि॒न्वतीति॑ जि॒न्वति॑ ॥ यद्द॒विष्य॑म् । ह॒विष्य॑मृतु॒शः । ऋ॒तुशो॑ दे॒वयान॑म् । ऋ॒तुश इत्यृ॑तु—शः ।
दे॒वयान॑म् त्रिः । दे॒वयान॑मिति॑ दे॒व—यान॑म् । त्रिर् मानु॑षाः । मानु॑षाः परि॑ । पर्य॑श्वम् । अ॒श्वम्
नय॒न्ति । नय॒न्तीति॑ नय॒न्ति ॥ अत्रा॑ पू॒ष्णः । पू॒ष्णः प्र॒थमः॑ । प्र॒थमो भा॒गः । भा॒ग ए॒ति । ए॒ति
य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम् दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यः॑ प्रति॒वेद॑यन्न । प्रति॒वेद॑यन्नजः । प्रति॒वेद॑यन्निति॑ प्रति—वेद॑यन्न ।
अ॒ज इत्य॑जः ॥ होता॑ऽद॒ध्वर्युः॑ । अ॒द॒ध्वर्यु॑राव॒याः । आ॒वया॑ अ॒ग्निमि॒न्धः । आ॒वया॑ इत्या—
व॒याः । अ॒ग्निमि॒न्धो ग्रा॑वग्रा॒भः । अ॒ग्निमि॒न्ध इत्य॑ग्निम्—इ॒न्धः । ग्रा॒वग्रा॒भ उ॒त । ग्रा॒वग्रा॒भ इति॑
ग्रा॒व—ग्रा॒भः । उ॒त शङ्स्ता॑ । शङ्स्ता॑ सु॒विप्रः॑ । सु॒विप्र इति॑ सु—वि॒प्रः ॥ तेन॑ य॒ज्ञेन॑ । य॒ज्ञेन॑

स्वरङ्कृतेन। स्वरङ्कृतेन स्विष्टेन। स्वरङ्कृतेनेति सु—अरङ्कृतेन। स्विष्टेन वरुषणाः।
 स्विष्टेनेति सु—इष्टेन। वरुषणा आ। आ पृणदध्वम्। पृणदध्वमिति पृणदध्वम्॥ यूपव्रस्का
 उत। यूपव्रस्का इति यूप—व्रस्काः। उत ये। ये यूपवाहाः। यूपवाहाश्चषालम्। यूपवाहा इति
 यूप—वाहाः। चषाल्यै। ये अश्वयूपाय। अश्वयूपाय तरुषति। अश्वयूपायेत्यश्व—यूपाय।
 तरुषतीति तरुषति॥ ये च। चार्वते। अर्वते पचनम्। पचनं सम्भरन्ति। सम्भरन्त्युतो।
 सम्भरन्तीति सम्—भरन्ति। उतो तेषाम्। उतो इत्युतो॥ ॥ [४०] ॥ तेषामभिगूर्तिः। अभि-
 गूर्तिर् नः। अभिगूर्तिरित्यभि—गूर्तिः। न इन्वतु। इन्वत्विति न्वतु॥ उप प्र। प्रागात्। अगाथ
 सुमत। सुमन् मे। सुमदिति सु—मत्। मेऽधायि। अधायि मन्म। मन्म देवानाम्। देवाना-
 माशाः। आशा उप। उप वीतपृष्ठः। वीतपृष्ठ इति वीत—पृष्ठः॥ अन्वेनम्। एनव्विप्राः। विप्रा
 ऋषयः। ऋषयो मदन्ति। मदन्ति देवानाम्। देवानाम् पुष्टे। पुष्टे चकृम। चकृमा सुबन्धुम्।
 सुबन्धुमिति सु—बन्धुम्॥ यद् वाजिनः। वाजिनो दाम। दाम सन्दानम्। सन्दानमर्वतः।
 सन्दानमिति सम्—दानम्। अर्वतो या। या शीरुषण्या। शीरुषण्या रशना। रशना रज्जुः।
 रज्जुरस्य। अस्येत्यस्य॥ यद् वा। वा घ। घास्य। अस्य प्रभृतम्। प्रभृतमास्ये। प्रभृतमिति
 प्र—भृतम्। आस्ये तृणम्। तृणं सर्वा। सर्वा ता। ता ते। ते अपि। अपि देवेषु। देवेष्वस्तु।
 अस्त्वित्यस्तु॥ यदश्वस्य। अश्वस्य क्रविषः। क्रविषो मखिषका॥ ॥ [४१] ॥ मखिषकाऽऽश।
 आश यत्। यद् वा। वा स्वरौ। स्वरौ स्वधितौ। स्वधितौ रिप्तम्। स्वधिताविति स्व—धितौ।
 रिप्तमस्ति। अस्तीत्यस्ति॥ यद्धस्तयोः। हस्तयोः शमितुः। शमितुर् यत्। यन् नखेषु। नखेषु
 सर्वा। सर्वा ता। ता ते। ते अपि। अपि देवेषु। देवेष्वस्तु। अस्त्वित्यस्तु॥ यद्वृद्धस्य। ऊर्व-
 द्यमुदरस्य। उदरस्यापवाति। अपवाति यः। अपवातीत्यप—वाति। य आमस्य। आमस्य
 क्रविषः। क्रविषो गन्धः। गन्धो अस्ति। अस्तीत्यस्ति॥ सुकृता तत्। सुकृतेति सु—कृता।
 तच्छमितारः। शमितारः कृण्वन्तु। कृण्वन्तूत। उत मेधम्। मेधं शृतपाकम्। शृतपाकम्
 पचन्तु। शृतपाकमिति शृत—पाकम्। पचन्त्विति पचन्तु॥ यत् ते। ते गात्रात्। गात्रादग्निना।
 अग्निना पच्यमानात्। पच्यमानादभि। अभि शूलम्। शूलम् निहतस्य। निहतस्यावधावति।
 निहतस्येति नि—हतस्य। अवधावतीत्यव—धावति॥ मा तत्। तद् भूम्याम्। भूम्यामा। आ

श्रिषत्। श्रिषन् मा। मा तृणेषु। तृणेषु देवेभ्यः। देवेभ्यस्तत्। तदुशद्भ्यः। उशद्भ्यो रातम्।
उशद्भ्य इत्युशत्—भ्यः। रातमस्तु। अस्त्वित्यस्तु॥ ॥ [४२] ॥

(इ दुतो कविषः श्रिषथ सप्त च)

॥ ८ ॥

ये वाजिनम्। वाजिनम् परिपश्यन्ति। परिपश्यन्ति पक्कम्। परिपश्यन्तीति परि—पश्यन्ति।
पक्क्ये। य ईम्। ईमाहुः। आहुः सुरभिः। सुरभिर् निः। निरहर। हरेति। इतीतीति॥ ये
च। चार्वतः। अर्वतो मा॑सभिख्वाम्। मा॑सभिख्वामुपासते। मा॑सभिख्वामिति मा॑स—
भिख्वाम्। उपासत उतो। उपासत इत्युप—आसते। उतो तेषाम्। उतो इत्युतो। तेषा-
मभिगूर्तिः। अभिगूर्तिर् नः। अभिगूर्तिरित्यभि—गूर्तिः। न इन्वतु। इन्वत्वितीन्वतु॥ यन्
नीर्खणम्। नीर्खणम् मा॑स्पचन्याः। मा॑स्पचन्या उखायाः। उखाया या। या पात्राणि।
पात्राणि यूष्णः। यूष्ण आसेचनानि। आसेचनानीत्या॑—सेचनानि॥ ऊष्मण्याऽपिधाना॑। अपि-
धाना चरूणाम्। अपिधानेत्यपि—धाना॑। चरूणामङ्काः। अङ्काः सूनाः। सूनाः परि। परि
भूषन्ति। भूषन्त्यश्वम्। अश्वमित्यश्वम्॥ निक्रमणम् निषदनम्। निक्रमणमिति नि—क्रमणम्।
निषदनम्विवर्तनम्। निषदनमिति नि—सदनम्। विवर्तनय्यत्। विवर्तनमिति वि—वर्तनम्।
यच्च। च पङ्गीशम्। पङ्गीशमर्वतः। अर्वत इत्यर्वतः॥ यच्च। च पपौ। पपौ यत्। यच्च। च
घासिम्। घासिम् जघास॥ ॥ [४३] ॥ जघास सर्वा॑। सर्वा ता। ता ते॑। ते अपि॑। अपि
देवेषु। देवेष्वस्तु। अस्त्वित्यस्तु॥ मा त्वा॑। त्वाऽग्निः। अग्नि ध्वनयित्। ध्वनयिद् धूमगन्धिः।
धूमगन्धिर् मा। धूमगन्धिरिति धूम—गन्धिः। मोखा। उखा भ्राजन्ति। भ्राजन्त्यभि। अभि
विक्त। विक्त जघ्निः। जघ्निरिति जघ्निः॥ इष्ट्वीतम्। वीतमभिगूर्तम्। अभिगूर्तव्षट्कृतम्।
अभिगूर्तमित्यभि—गूर्तम्। व्षट्कृतम् तम्। व्षट्कृतमिति व्षट्—कृतम्। तम् देवासः। देवासः
प्रति। प्रति गृण्णन्ति। गृण्णन्त्यश्वम्। अश्वमित्यश्वम्॥ यदश्वाय। अश्वाय वासः। वास उप-
स्तृणन्ति। उपस्तृणन्त्यधीवासम्। उपस्तृणन्तीत्युप—स्तृणन्ति। अधीवासय्या। अधीवास-
मित्यधि—वासम्। या हिरण्यानि। हिरण्यान्यस्मै। अस्मा इत्यस्मै॥ सन्दानमर्वन्तम्। सन्दा-
नमिति सम्—दानम्। अर्वन्तम् पङ्गीशम्। पङ्गीशम् प्रिया। प्रिया देवेषु। देवेष्वा। आ याम-

यन्ति । यामयन्तीति यामयन्ति ॥ यत् ते । ते सादे । सादे महसा । महसा शूकृतस्य । शूकृतस्य
 पार्षिया । शूकृतस्येति शू—कृतस्य । पार्षिया वा । वा कशया । कशया वा ॥ [४४] ॥
 वा तूतोद । तूतोदेति तूतोद ॥ स्रुचेव । इव ता । ता हविषः । हविषो अदध्वरेषु । अदध्वरेषु
 सर्वा । सर्वा ता । ता ते । ते ब्रह्मणा । ब्रह्मणा सूदयामि । सूदयामीति सूदयामि ॥ चतुस्त्रिंशद्
 वाजिनः । चतुस्त्रिंशदिति चतुः—त्रिंशत् । वाजिनो देवबन्धोः । देवबन्धोर् वङ्क्रीः । देव-
 बन्धोरिति देव—बन्धोः । वङ्क्रीरश्वस्य । अश्वस्य स्वधितिः । स्वधितिः सम् । स्वधितिरिति
 स्व—धितिः । समेति । एतीत्येति ॥ अच्छिद्रा गात्रा । गात्रा वयुना । वयुना कृणोत । कृणोत
 परुषरुः । परुषरुरनुघुष्य । परुषरुरिति परुः—परुः । अनुघुष्या वि । अनुघुष्येत्यनु—घुष्य ।
 वि शस्त । शस्तेति शस्त ॥ एकस्त्वष्टुः । त्वष्टुरश्वस्य । अश्वस्या विशस्ता । विशस्ता द्वा । विश-
 स्तेति वि—शस्ता । द्वा यन्तारा । यन्तारा भवतः । भवतस्तथा । तथर्तुः । ऋतुरित्यृतुः ॥ या
 ते । ते गात्राणाम् । गात्राणामृतुथा । ऋतुथा कृणोमि । ऋतुथेत्यृतु—था । कृणोमि ताता । ताता
 पिण्डानाम् । तातेति ता—ता । पिण्डानाम् प्र । प्र जुहोमि । जुहोम्यग्नौ । अग्नावित्यग्नौ ॥ मा
 त्वा । त्वा तपत् । तपत् प्रियः ॥ [४५] ॥ प्रिय आत्मा । आत्माऽपियन्तम् । अपियन्तम्
 मा । अपियन्तमित्यपि—यन्तम् । मा स्वधितिः । स्वधिति स्तनुवः । स्वधितिरिति स्व—धितिः ।
 तनुव आ । आ तिष्ठिपत् । तिष्ठिपत् ते । त इति ते ॥ मा ते । ते गृद्धुः । गृद्धुरविशस्ता ।
 अविशस्ताऽतिहाय । अविशस्तेत्यवि—शस्ता । अतिहाय छिद्रा । अतिहायेत्यति—हाय । छिद्रा
 गात्राणि । गात्राण्यसिना । असिना मिथु । मिथू कः । करिति कः ॥ न वै । वा उ । उवेतत् ।
 एतन् म्रियसे । म्रियसे न । न रिष्यसि । रिष्यसि देवान् । देवा इत् । इदेषि । एषि पथिभिः ।
 पथिभिः सुगेभिः । पथिभिरिति पथि—भिः । सुगेभिरिति सु—गेभिः ॥ हरी ते । हरी इति हरी ।
 ते युञ्जा । युञ्जा पृषती । पृषती अभूताम् । पृषती इति पृषती । अभूतामुप । उपास्थात् । अस्थाद्
 वाजी । वाजी धुरि । धुरि रासभस्य । रासभस्येति रासभस्य ॥ सुगव्यम् नः । सुगव्यमिति
 सु—गव्यम् । नो वाजी । वाजी स्वश्वियम् । स्वश्वियम् पुंसः । स्वश्वियमिति सु—अश्वियम् ।
 पुंसः पुत्रान् । पुत्रा इत् । उत विश्वापुषम् । विश्वापुषं रयिम् । विश्वापुषमिति विश्व—पुषम् ।
 रयिमिति रयिम् ॥ अनागास्त्वम् नः । अनागास्त्वमित्यनागाः—त्वम् । नो अदितिः । अदितिः

कृ॒णोतु॑ । कृ॒णोतु॑ ख॒षत्र॑म् । ख॒षत्र॑म् नः॑ । नो॒ अश्वः॑ । अश्वो॑ वनताम् । व॒नता॑ꣳ ह॒विष्मान् । ह॒वि-
ष्मा॒निति॑ ह॒विष्मान् ॥ ॥ [४६] ॥

(घा॒र्सि क॑शया तपद् र॒यि न॑व च)

॥ ९ ॥

★

॥ हरिः ॐ ॥

चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः — क्रम पाठः — समाप्तः

अनुवाकाः	पञ्चशत्यः
९	४६

ॐ